

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Факультет педагогіки, психології та соціальної роботи

Кафедра музики

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

**Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем
(вибіркова)**

Освітньо-професійна програма «Музичне мистецтво»

Спеціальність 025 «Музичне мистецтво»

Галузь знань 02 «Культура і мистецтво»

Рівень вищої освіти перший бакалаврський

Мова навчання українська

Розробник: Мокрогуз Інна Миколаївна, доцент кафедри музики, кандидат мистецтвознавства, доцент

Чурікова-Кушнір Ольга Дмитрівна, доцент кафедри музики, кандидат педагогічних наук, доцент

Профайл викладача (-ів)

<http://www.music.chnu.edu.ua/?page=ua/030staff/04folkin/10mokrohuz>

<http://www.music.chnu.edu.ua/?page=ua/030staff/01choir/20churikova>

E-mail: i.mokroguz@chnu.edu.ua

o.churikova-kushnir@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle

Консультації

Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю

Очні консультації: за попередньою домовленістю

(понеділок, серeda з 10:00 до 11:00)

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Навчальна дисципліна «Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем» є однією з важливих фахових дисциплін підготовки студентів до різноманітних видів музичного виконавства і зумовлена практичною потребою в оволодінні знаннями, вміннями та навиками щодо професійного впровадження колективних форм виконавської діяльності. Професійна підготовка вчителя-музиканта залежить від сформованості комплексу теоретичних знань і практичних навичок ансамблевого виконавства. Навчальна дисципліна «Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем» складається з напрямів практичної роботи: вокальне ансамблеве виконавство; інструментальне ансамблеве виконавство та практикум роботи з творчим колективом. Важливим в опануванні курсу є розвиток мелодичного та гармонічного слуху, інтонації і строю, чуття ритму, формування ансамблевих виконавських умінь і навичок, розвиток музичного кругозору, художнього смаку, формування організаторських здібностей у процесі роботи з ансамблем. Концепція програми спирається на доцільність практичного використання ансамблевих шедеврів світового музичного мистецтва різних епох, творів видатних композиторів-класиків та сучасних українських авторів; яскраві зразки української інструментальної музики; використання традицій вокальної школи Буковини тощо.

Навчальна дисципліна «Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем» є вибірковою у структурі фахової підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 025. Музичне мистецтво, яка вивчається з I по 6 семестр (тобто I, II і III курс повної форми навчання). На вивчення дисципліни відведено 17 кредитів ECTS, що становить 510 годин запланованого обсягу, з яких 236 годин практичних занять та 274 години самостійної роботи студента.

2. Мета навчальної дисципліни: підготовка фахівців, які на високому рівні повинні оволодіти професійними знаннями і навичками виконавської майстерності, що є необхідними для самореалізації в творчо-виконавській, педагогічній діяльності в якості керівника інструментального та вокального ансамблю.

3. Завдання: формування знань, умінь з ансамблевого виконавства, опанування практичними навичками сценічної поведінки, творчого ансамблевого мислення, музичного професійно-творчого розвитку та практичне застосування виконавської майстерності у співочій та інструментальній ансамблевій формі музикування.

4. Пререквізити. Ефективність засвоєння змісту практичного курсу «Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем» забезпечує взаємозв'язок дисциплін фахової підготовки: «Історія світової музики», «Вокальна підготовка», «Музично-інструментальна підготовка», «Теорія музики та сольфеджіо», «Хоровий клас», «Оркестровий клас і практикум роботи з оркестром».

5. Результати навчання.

Загальні компетентності, що будуть сформовані за результатами вивчення курсу:

ЗК 1. Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК 15. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 16. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність демонструвати достатньо високий рівень виконавської майстерності.

ФК 3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

ФК 4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.

ФК 5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.

ФК 6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

ФК 7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.

ФК 9. Здатність розуміти основні шляхи інтерпретації художнього образу.

ФК 10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

ФК 11. Здатність оперувати професійною термінологією.

ФК 12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

ФК 13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

ФК 15. Здатність здійснювати редакторську / менеджерську/ лекторську/ аранжувальну / звукорежисерську діяльність в сфері музичного мистецтва.

ФК 16. Здатність використовувати засоби масової інформації для просвітництва, популяризації та пропаганди досягнень музичної культури.

ФК 17. Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.

ФК 18. Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

В процесі вивчення та засвоєння курсу навчальної дисципліни студенти повинні **знати**:

- специфіку інструментально-ансамблевої та вокально-ансамблевої діяльності (ПРН 2);
- термінологією музичного мистецтва (ПРН12)
- особливості звукоутворення та голосоведення;
- репертуар вокального та інструментального ансамблів різної міри

складності (легкий, середньої складності, складний);

– виконавські стилі, жанри світової музичної літератури (ПРН 17, ПРН4).

ВМІТИ:

– грамотно опрацювати музичний матеріал (ПРН 4);

– здійснювати керівництво та організацію виконавської діяльності інструментально-ансамблевими складами(ПРН2);

– моделювати ситуації практичної роботи з розучування ансамблевого репертуару;

– відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію (ПРН 5).

– розробляти план репетиційного процесу й ефективно його реалізовувати в практичній діяльності (ПРН 3);

– демонструвати професійний рівень виконавської майстерності (ПРН8);

– демонструвати артистизм і сценічну витримку під час виконавської діяльності (ПРН 1);

– самостійно розв’язувати практичні завдання, вирішувати проблеми колективного виконавства (ПРН2);

– самостійно відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію (ПРН 4);

– трактувати стиль, художній зміст виконуваних творів;

– організовувати міжособистісну взаємодію з іншими учасниками колектив

6. Опис навчальної дисципліни

6.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни: «Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем»											
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1, 2	6	180	-	90	-	-	90	-	Модуль-контроль
Денна	2	3,4	6	180	-	90	-	-	90	-	Модуль-контроль
Денна	3	5,6	5	150		56	-	-	94		Залік VI сем
Усього			17	510		236	-	-	274		

**6.2. Дидактична карта навчальної дисципліни
«Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем»
(інструментальний ансамбль)
1 курс**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р		л	п	лаб	інд	с.р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми практичних занять	Змістовий модуль 1. Ансамблева підготовка											
Тема 1. Формування елементарних навичок ансамблевої діяльності. Опанування та виконання спрощених партій.	22		11				11					
Тема 2. Формування навиків і вмінь колективного музикування, дотримання умов репетиційного режиму.	22		11				11					
Разом за ЗМ1	44		22				22					
Теми практичних занять	Змістовий модуль 2. Ансамблева підготовка											
Тема 1. Формування навиків та вмінь елементарного володіння інструментом, чистого інтонування.	22		11				11					
Тема 2. Формування навиків правильного звукоутворення, звуковедення, поступового посилення, послаблення звуку.	22		11				11					
Разом за ЗМ 2	44		22				22					
Теми практичних занять	Змістовий модуль 3. Ансамблева підготовка											

Тема 1. Опанування елементарних виконавських навиків, прийомів атаки звуку, інтонування, різноманітних динамічних відтінків.	22		11			11						
Тема 2. Опанування основних позиційних положень рук під час ансамблевої діяльності.	22		11			11						
Разом за ЗМ 3	44		22			22						
Теми практичних занять	Змістовий модуль 4. Ансамблева підготовка											
Тема 1. Формування навиків, вмінь з підтримання ансамблевого балансу, якості відтворення нотного матеріалу.	24		12			12						
Тема 2. Реалізація практичного досвіду участі у колективних формах діяльності в різноманітних публічних виступах, звітах, заходах, тощо.	24		12			12						
Разом за ЗМ 4	48		24			24						
Усього годин	180		90			90						

**Дидактична карта навчальної дисципліни
«Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем»
(інструментальний ансамбль)
2 курс**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми практичних занять	Змістовий модуль 1. Ансамблева підготовка											

Тема 1. Удосконалення рівня виконавської підготовки. Опанування та виконання технічно нескладних ансамблевих партій.	22		11			11						
Тема 2. Розбір, опрацювання нотного матеріалу. Робота над штрихами, аплікатурою, чистотою інтонування.	22		11			11						
Разом за ЗМ1	44		22			22						
Теми практичних занять	Змістовий модуль 2. Ансамблева підготовка											
Тема 1. Формування навиків самостійно опрацьовувати нотний матеріал, аплікатуру, позиційні положення рук під час індивідуальної ансамблевої підготовки.	22		11			11						
Тема 2. Вироблення навиків правильного звуковедення та голосоведення в процесі виконання партій, удосконалення навичок гри (співу) різними штрихами: legato, non legato, staccato.	22		11			11						
Разом за ЗМ 2	44		22			22						

Теми практичних занять	Змістовий модуль 3. Ансамблева підготовка											
Тема 1. Розвиток, удосконалення навиків слухового контролю за якістю відтворення нотного матеріалу, гармонічного слуху, чистого інтонування.	22		11			11						

Тема 2. Удосконалення якості відтворення складних технічних прийомів атаки звуку.	22		11			11							
Разом за ЗМЗ	44		22			22							
Теми практичних занять	Змістовий модуль 4. Ансамблева підготовка												
Тема 1. Накопичення практичного досвіду участі в колективних формах виконавської діяльності, сценічної витримки і поведінки.	24		12			12							
Тема 2. Реалізація практичного досвіду участі у колективних формах діяльності в різноманітних публічних виступах, звітах, заходах, тощо.	24		12			12							
Разом за ЗМ 4	48		24			24							
Усього годин	180		90			90							

**Дидактична карта навчальної дисципліни
«Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем»
(інструментальний ансамбль)
3 курс**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі						
		л	п	Лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.		
1	2	3	4	5	6	7								
Теми практичних занять	Змістовий модуль 1. Ансамблева підготовка													
Тема 1. Подальше вдосконалення навиків ансамблевої підготовки. Опанування та виконання ансамблевих партій середнього рівня технічної складності.	18		7				11							

Тема 2. Розбір, опрацювання нотного матеріалу; робота над штрихами, аплікатурою, чистотою інтонування.	18		7			11							
Разом за ЗМ1	36		14			22							
Теми практичних занять	Змістовий модуль 2. Ансамблева підготовка												
Тема 1. Подальше вдосконалення якості відтворення складних технічних прийомів атаки звуку: sf, sfz, rfz, fp, ff, fff, p, pp, ppp; гри, співу різними штрихами: legato, non legato, staccato та їх різновидами.	19		7			12							
Тема 2. Подальше опанування	19		7			12							

та практичне використання основних позиційних положень рук під час колективної діяльності.													
Разом за ЗМ 2	38		14			24							

Теми практичних Занять	Змістовий модуль 3. Ансамблева підготовка												
Тема 1. Вироблення навиків виконання мелодії, вертикальної інтервальної, акордової фактури за участі гармонічного слуху.	19		7			12							
Тема 2. Подальше вдосконалення навиків, вмінь виконувати головний та акомпануючий музичний матеріал, складний метроритмічний малюнок.	19		7			12							
Разом за ЗМ3	38		14			24							

Теми практичних Занять	Змістовий модуль 4. Ансамблева підготовка											
Тема 1. Набуття навиків творчого, художньо - образного виконавського мислення, сценічної витримки і поведінки, практичного досвіду участі у колективних формах виконавської діяльності.	19		7			12						
Тема 2. Реалізація практичного досвіду участі у колективних формах діяльності в різноманітних публічних виступах, звітах, заходах, тощо.	19		7			12						
Разом за ЗМ 4	38		14			24						
Усього годин	150		56			94						

**Теми практичних занять
«Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем»
(інструментальний ансамбль)**

1 курсу

Тема 1.Формування елементарних навиків ансамблево діяльності.
Опанування та виконання спрощених партій.

Тема 2.
Формування навиків і вмінь колективного музикування, дотримання умов репетиційного режиму.

Тема 3
Формування навиків та вмінь елементарного володіння інструментом, чистого інтонування.

Тема 4
Формування навиків правильного звукоутворення, звуковедення, поступового посилення, послаблення звуку.

Тема 5.
Опанування елементарних виконавських навиків, прийомів атаки звуку, інтонування, різноманітних динамічних відтінків.

Тема 6.
Опанування основних позиційних положень рук під час ансамблевої діяльності.

Тема 7.
Формування навиків, вмінь з підтримання ансамблевого балансу, якості відтворення нотного матеріалу.

Тема 8.
Реалізація практичного досвіду участі у колективних формах діяльності в

різноманітних публічних виступах, звітах, заходах, тощо.

1.1.1 Теми практичних занять
«Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем»
(інструментальний ансамбль)
3 курсу

Тема 1.

Удосконалення рівня виконавської підготовки. Опанування та виконання технічно нескладних ансамблевих партій.

Тема 2.

Розбір, опрацювання нотного матеріалу. Робота над штрихами, аплікатурою, чистотою інтонування.

Тема 3.

Формування навиків самостійно опрацьовувати нотний матеріал, аплікатуру, позиційні положення рук під час індивідуальної ансамблевої підготовки.

Тема 4.

Вироблення навиків правильного звуковедення та голосоведення в процесі виконання партій, удосконалення навичок гри (співу) різними штрихами: legato, non legato, staccato.

Тема 5.

Розвиток, удосконалення навиків слухового контролю за якістю відтворення нотного матеріалу, гармонічного слуху, чистого інтонування.

Тема 6.

Удосконалення якості відтворення складних технічних прийомів атаки звуку.

Тема 7.

Накопичення практичного досвіду участі в колективних формах виконавської діяльності, сценічної витримки і поведінки.

Тема 8.

Реалізація практичного досвіду участі у колективних формах діяльності в різноманітних публічних виступах, звітах, заходах, тощо.

6.3.2. Теми практичних занять
Теми практичних занять
«Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем»
(інструментальний ансамбль)
3 курсу

Тема 1.

Подальше вдосконалення навиків ансамблевої підготовки. Опанування та виконання ансамблевих партій середнього рівня технічної складності.

Тема 2.

Розбір, опрацювання нотного матеріалу; робота над штрихами, аплікатурою, чистотою інтонування.

Тема 3.

Подальше вдосконалення якості відтворення складних технічних прийомів атаки звуку: sf, sfz, rfz, fp, ff, fff, p, pp, ppp; гри, співу різними штрихами: legato, non legato, staccato та їх різновидами.

Тема 4.

Подальше опанування та практичне використання основних позиційних положень рук під час колективної діяльності.

Тема 5.

Вироблення навиків виконання мелодії, вертикальної інтервальної, акордової фактури за участі гармонічного слуху.

Тема 6.

Подальше вдосконалення навиків, вмінь виконувати головний та акомпануючий музичний матеріал, складний метроритмічний малюнок.

Тема 7.

Набуття навиків творчого, художньо-образного виконавського мислення, сценічної витримки і поведінки, практичного досвіду участі у колективних формах виконавської діяльності.

Тема 8.

Реалізація практичного досвіду участі у колективних формах діяльності в різноманітних публічних виступах, звітах, заходах, тощо.

Тематика індивідуальних завдань «Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем» (інструментальний ансамбль)

1. Дослідження історії виконавства на інструменті бандура.
2. Дослідження теорії гри на музичному інструменті бандура.
3. Дослідження творчої діяльності видатних виконавців на бандурі.
4. Дослідження творчої діяльності видатних виконавців–вокалістів.
5. Дослідження матеріалів, музично–педагогічної літератури видатних діячів музичного мистецтва.
6. Дослідження стилів, етапів розвитку музичного мистецтва на прикладах ансамблевої музики.
7. Дослідження еволюції, історії розвитку музичних інструментів.
8. Дослідження еволюції, історії розвитку ансамблевої народно–інструментальної музики.
9. Дослідження творчості та музичної спадщини видатних українських та світових виконавців.
10. Дослідження стилів, етапів розвитку бандурного мистецтва на прикладах ансамблевої музики.

**Тематика завдань для самостійної роботи
«Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем»
(інструментальний ансамбль)**

№	
1.	Опрацювання та засвоєння навчального виконавського репертуару.
2.	Опрацювання ансамблевих партій.
3.	Опрацювання штрихів виконуваних творів.
4.	Опрацювання аплікатури виконуваних творів.
5.	Опрацювання позиційних положень рук.
6.	Опрацювання інтонаційних, артикуляційних елементів, способів звукоутворення.
7.	Опрацювання чистого інтонування музичного матеріалу.
8.	Опрацювання ритмічного малюнку.
9.	Опрацювання динамічного плану, гнучкого звуковедення.
10.	Опрацювання технічних елементів.
11.	Опрацювання художньо- образної тематики.
12.	Опрацювання сценічної поведінки, концертної витримки.
13.	Опрацювання науково–методичної літератури з ансамблевого виконавства.
14.	Опрацювання монографій, посібників, бібліографічних матеріалів.
15.	Опрацювання літератури з історії, теорії виконавства.
16.	Опрацювання аудіо, відео матеріалів, фонограм з ансамблевого виконавства.

**Система контролю та оцінювання
«Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем»
(інструментальний ансамбль)**

7. Види та форми контролю

Формами поточного контролю є перевірка рівня якості самостійної роботи з нотним та теоретичним матеріалом, опанування партій, індивідуальна, колективна гра ,творча діяльність.

Формою підсумкового контролю: залік.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути: своєчасність виконуваних завдань, якість виконання партій навчального репертуару, рівень художньо-образного виконання ансамблевих творів, інтелектуальність музичного мислення, прояв сумлінності у навчанні, навчальна та виконавська діяльність.

**8. Критерії оцінювання результатів навчання з
навчальної дисципліни**

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового

оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

1. Робота на практичних заняттях

Оцінювання проводиться за восьмибальною, семибальною шкалою, залежно від змістового насичення теми.

Оцінка «**відмінно**» (8-7) (7-6) (5-4) балів) виставляється, якщо студент активно працює протягом практичних занять, демонструє довершене художнє виконання ансамблевих партій, аналітику мислення; успішно виконує завдання з самостійної роботи; проявляє творчий підхід у практичному використанні набутих компетентностей, сумлінність під час навчання.

Оцінка «**добре**» (6-5) (5-4) (3) балів) виставляється за умови дотримання таких вимог: студент активно працює протягом практичних занять, художньо переконливо виконує ансамблеві партії з незначними технічними помилками на високому рівні компетентності; успішно виконує завдання з самостійної роботи, проявляє аналітичне мислення, сумлінність під час навчання.

Оцінка «**задовільно**» (4-3) (3-2) (2-1) балів) виставляється в тому разі, коли студент у цілому володіє нотним матеріалом, виконує ансамблеві партії з невеликою кількістю змістовних помилок, що забезпечує прояв необхідної компетентності; проявляє помірний рівень креативності у виконанні завдань з самостійної роботи, але на занятті поводить себе пасивно, дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при виконанні практичного матеріалу.

Оцінка «**незадовільно**» (2-0) (1-0) (0) балів) виставляється в разі, коли студент виявляє неспроможність у виконанні ансамблевих партій, припускається значних художніх, технічних недоліків, не проявляє сумлінності в виконавській, теоретичній підготовці, демонструє рівень, що не відповідає мінімальним вимогам навчальної дисципліни.

2. Самостійна робота студентів

Оцінювання знань проводиться згідно з вимогами, вказаними у пункті 1 (при роботі на практичних заняттях).

3. Залік

Для оцінювання знань, навиків та вмінь з ансамблевої діяльності використовується 100-бальна система:

- за загальне оволодіння навчальним матеріалом, ансамблевими партіями, виконавськими уміннями і навиками – максимальна оцінка: 10 балів;
- за технічний рівень підготовки – максимальна оцінка: 15 балів;
- за художньо-образну сторону виконання – максимальна оцінка: 15 балів.

Зниження максимальної оцінки, а також переведення набраної кількості балів проводиться відповідно до вимог.

**Розподіл балів, які отримують студенти
1, 2, 3 курсів
«Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем»
(інструментальний ансамбль)**

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								Кількість балів (залікова робота)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль № 1		Змістовий модуль № 2		Змістовий модуль № 3		Змістовий модуль № 4			
T1	T2	T1	T2	T1	T2	T1	T2	40	100
7	8	7	8	7	8	7	8		

**Дидактична карта навчальної дисципліни
«Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем»
(вокальний ансамбль)**

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	пр	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
I курс (1 семестр) Змістовий модуль 1. Організаційна робота вокального ансамблю													
Тема 1. Предмет та завдання навчальної дисципліни. Вокальний ансамбль як творчий колектив	40		20			20							
Тема 2. Елементарні навички ансамблевого співу. Формування навичок унісонного співу	48		24			24							
Разом за ЗМ 1	88		44			44							
I курс (2 семестр) Змістовий модуль 2. Формування навичок читки нот з листа творів для вокального ансамблю													
Тема 3. Опанування нескладних творів для вокального ансамблю	52		26			26							
Тема 4. Набуття навичок читки нот з листа	40		20			20							
Разом за ЗМ 2	92		46			46							
Усього за 1 курс	180		90			90							
II курс (3 семестр) Змістовий модуль 1. Вокальна робота в ансамблі													
Тема 1. Прийоми роботи над співацьким диханням (ланцюгове,	50		22			24							

пофразове)											
Тема 2. Методи роботи над технікою філірування звуку	42		22			20					
Разом за ЗМ 1	92		44			44					
II курс (4 семестр) Змістовий модуль 2. Опанування навичками гармонічного ансамблю											
Тема 3. Робота над творами гармонічного складу	44		24			20					
Тема 4. Критерії звучання ансамблевих голосів	44		20			24					
Разом за ЗМ 2	88		44			44					
Усього за 2 курс	180		90			90					
III курс (5 семестр) Змістовий модуль 4. Удосконалення вокальних навичок											
Тема 1. Удосконалення виконання вокальних штрихів	36		14			22					
Тема 2. Опанування ансамблевих творів гамофонно-гармонічного складу	40		20			20					
Разом за ЗМ 1	76		34			42					
III курс (6 семестр) Змістовий модуль 1. Робота над комплексним розвитком навичок ансамблевого виконавства											
Тема 3. Робота над творами класичного, сучасного українського та закордонного репертуару	42		12			30					
Тема 4. Оволодіння навичками репетиційного процесу та концертної практики у складі вокального ансамблю	32		10			22					
Разом за ЗМ2	74		22			52					
Усього за 3 курс	150		56			94					

**6.2.1. Теми практичних (семінарських) занять
«Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем»
(вокальний ансамбль)**

№ п/п	Назва теми	Години	
		Денна форма	Заочна форма
I курс (1 семестр)			

Змістовий модуль 1.			
Організаційна робота вокального ансамблю			
1.	Предмет та завдання навчальної дисципліни. Вокальний ансамбль як творчий колектив	20	
2.	Елементарні навички ансамблевого співу. Формування навичок унісонного співу	24	
І курс (2 семестр)			
Змістовий модуль 2.			
Формування навичок читки нот з листа творів для вокального ансамблю			
3.	Опанування нескладних творів для вокального ансамблю	26	
4.	Набуття навичок читки нот з листа	20	
	Разом за 2 курс	90	
ІІ курс (3 семестр)			
Змістовий модуль 1.			
Вокальна робота в ансамблі			
1.	Прийоми роботи над співацьким диханням (ланцюгове, пофразове)	22	
2.	Методи роботи над технікою філірування звуку	22	
ІІ курс (4 семестр)			
Змістовий модуль 2.			
Опанування навичками гармонічного ансамблю			
3.	Робота над творами гармонічного складу	24	
4.	Критерії звучання ансамблевих голосів	20	
	Разом за 2 курс	90	
ІІІ курс (5 семестр)			
Змістовий модуль 4.			
Удосконалення вокальних навичок			
1.	Удосконалення виконання вокальних штрихів	14	
2.	Опанування ансамблевих творів гамфонно-гармонічного складу	20	
ІІІ курс (6 семестр)			
Змістовий модуль 1.			
Робота над комплексним розвитком навичок ансамблевого виконавства			
3.	Робота над творами класичного, сучасного українського та закордонного репертуару	12	
4.	Оволодіння навичками репетиційного процесу та концертної практики у складі вокального ансамблю	10	
	Разом за 3 курс	56	

6.2.2. Самостійна робота
«Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем»
(вокальний ансамбль)

№ п/п	Назва теми	Години	
		Денна форма	Заочна форма
І курс (1 семестр)			
Змістовий модуль 1.			
Організаційна робота вокального ансамблю			
1.	Предмет та завдання навчальної дисципліни. Вокальний ансамбль як творчий колектив	20	
2.	Елементарні навички ансамблевого співу. Формування навичок	24	

	унісонного співу		
І курс (2 семестр)			
Змістовий модуль 2.			
Формування навичок читки нот з листа творів для вокального ансамблю			
3.	Опанування нескладних творів для вокального ансамблю	26	
4.	Набуття навичок читки нот з листа	20	
	Разом за 2 курс	90	
ІІ курс (3 семестр)			
Змістовий модуль 1.			
Вокальна робота в ансамблі			
1.	Прийоми роботи над співацьким диханням (ланцюгове, пофразове)	24	
2.	Методи роботи над технікою філірування звуку	20	
ІІ курс (4 семестр)			
Змістовий модуль 2.			
Опанування навичками гармонічного ансамблю			
3.	Робота над творами гармонічного складу	20	
4.	Критерії звучання ансамблевих голосів	24	
	Разом за 2 курс	90	
ІІІ курс (5 семестр)			
Змістовий модуль 4.			
Удосконалення вокальних навичок			
1.	Удосконалення виконання вокальних штрихів	22	
2.	Опанування ансамблевих творів гамофонно-гармонічного складу	20	
ІІІ курс (6 семестр)			
Змістовий модуль 1.			
Робота над комплексним розвитком навичок ансамблевого виконавства			
3.	Робота над творами класичного, сучасного українського та закордонного репертуару	30	
4.	Оволодіння навичками репетиційного процесу та концертної практики у складі вокального ансамблю	22	
	Разом за 3 курс	94	

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: музичний інструмент (фортепіано), технічне (комп'ютер, проектор); програмне (Microsoft Office: Power Point, Word, Moodle, Google Meet); наочність (презентації у форматі PowerPoint).

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Поточний контроль рівня засвоєння навчального матеріалу дисципліни «Ансамблевий клас» оцінюється за п'ятибальною шкалою. Якщо студент жодного разу не відповідав на семінарських (практичних) заняттях, матиме за відповідний поточний контроль 0 балів.

Форми поточному контролю: робота на практичних заняттях; спів вокальних партій твору окремо і в загальному ансамблі.

Результат поточного контролю відмічається у журналі обліку роботи академічної групи. Позитивна оцінка поточної успішності студента, позитивні оцінки за модульні роботи є підставою допуску до підсумкової форми контролю – заліку.

Модульний контроль проводиться відповідно до графіка навчального процесу під час семінарських (практичних) занять відповідно до розкладу у формі академічного концерту з метою оцінки результатів підготовки художньої програми.

8. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання навчальної дисципліни.

Мінімальний пороговий рівень оцінки визначається за допомогою якісних критеріїв і трансформується в мінімальну позитивну оцінку використовуваної числової (рейтингової) шкали.

Робота на практичних (семінарських) заняттях.

Оцінювання проводиться за п'ятибальною шкалою:

Оцінка «відмінно» (5 балів). Здобувач освіти виявив відмінне виконання ансамблевої партії; аналізує власний спів та спів в колективі; визначає недоліки і свідомо їх усуває; досягає точності інтонування, темпу, ритму, штрихів, динаміки, агогіки, специфіки тембрового загального звучання; розвинені навички співу а саррелла; емоційно, виразно виконує свою партію, дотримуючись усіх вимог ансамблевого співу; адекватно передає музично-художній образ твору.

Оцінка «добре» (4 бали). Здобувач освіти виявив достатньо хороші знання музично-теоретичного матеріалу навчальної дисципліни; на достатньо високому рівні володіє основами вокальної техніки та сформованими базовими вокальними навичками; виявив хороші знання партій в заданому обов'язі; вміє створити єдність і цілісність музично-художнього образу твору але у виконанні партій студента існують незначні помилки.

Оцінка «задовільно» (3 бали). Здобувач освіти виявив не достатні знання репертуарного матеріалу «Ансамблевого класу», що відповідає вимогам; знання своєї партії на рівні нижче середнього; набуті теоретичні знання не вміє використовувати у ансамблевій діяльності. У виконанні партій допускає неточності, як з боку інтонаційної чистоти, так і з боку звукоутворення та дихання.

Оцінка «незадовільно» (2-0 балів) Здобувач освіти має низький рівень вмінь та знань; основні вокальної навички не розвинуті; сприйняття музично-художнього образу твору на дуже низькому рівні; не чітко відтворює свою вокальну партію; проблеми з текстом твору.

Самостійна робота студентів

Оцінювання знань проводиться згідно з вимогами, вказаними у пункті 1 (при роботі на практичних (семінарських заняттях)).

Для виставлення оцінок за тему змістовного модуля додаються усі види робіт за 5-бальною шкалою.

**Розподіл балів, які отримують студенти за кожен рік навчання
«Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем»
(вокальний ансамбль)**

Поточне тестування та самостійна робота											Кількість балів (екзамен,)	Сума балів	
Змістовний модуль 1			Змістовний модуль 2			Змістовний модуль 3			Змістовний модуль 4			40	100
T1	T2	Модуль контроль	T3	T4	Модуль контроль	T5	T6	Модуль контроль	T7	T8	Модуль контроль		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5		
15			15			15			15			40	100

**Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни «Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем»
(вокальний ансамбль)**

90-100 А – «відмінно». Студент демонструє системні, ґрунтовні знання відповідно до вимог навчальної програми; знає свою вокальну партію з репертуару ансамблевого класу; аналізує власний спів та спів в ансамблі; досягає точності інтонування, темпу, ритму, штрихів, динаміки, агогіки, специфіки тембрового загального звучання; втримується у тональності; розвинені навички співу а cappella; емоційно, виразно виконує свою партію, дотримуючись усіх вимог ансамблевого співу; адекватно передає музично-художній образ твору; приймає участь у концертах та заходах.

80-89 В – «дуже добре». Студент вільно володіє вивченим обсягом музично-теоретичного матеріалу навчальної дисципліни; на достатньо високому рівні володіє основами вокальної техніки та сформованими базовими вокальними навичками; виявив хороші знання своєї партій; здатний самостійно використовувати набуті знання, уміння і здібності у творчій діяльності; вміє створити єдність і цілісність музично-художнього образу твору, натомість припускається незначних неточностей і похибок у виконанні партій ансамблевих творів; приймає участь у концертах та заходах.

70-79 С – «добре». Студент володіє необхідним обсягом музично-теоретичного матеріалу навчальної дисципліни; добре володіє основами вокальної техніки та сформованими базовими вокальними навичками; виявив хороші знання своєї партій в заданому обсязі; активно працює на практичному занятті; здатний самостійно використовувати набуті знання, уміння і здібності у творчій діяльності; вміє створити єдність і цілісність музично-художнього образу твору але у виконанні вокальної партій студента існують помилки, серед яких є суттєві; приймає участь у концертах та заходах.

60-69 Д – «задовільно». Студент зміст навчальної дисципліни засвоєний частково, необхідні знання і навички сформовані на базовому рівні. Набуті теоретичні знання не вміє використовувати у власній творчій діяльності. У виконанні партій допускає помилки, як з боку інтонаційної чистоти, так і з боку звукоутворення та дихання.

50-59 E – «задовільно». Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий. Зміст курсу засвоєний частково, вокальні навички сформовані недостатньо; демонструє поверхові знання щодо розуміння основних положень навчальної дисципліни. У виконанні практичних завдань проявляє невпевненість, допускає суттєві помилки.

35-49 FX – «незадовільно» з можливістю повторного складання. Студент володіє музично-теоретичним матеріалом фрагментарно, необхідні вокально-хорові навички не сформовані; не володіє понятійним апаратом, у виконанні творів низький рівень компетентності.

1-34 F – «незадовільно» з обов'язковим повторним вивченням дисципліни. Зміст курсу не засвоєний, необхідні практичні навички не сформовані; володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання й відтворення окремих практичних виконавських дій; не чітко відтворює свою вокальну партію; не ритмічно; проблеми з текстом твору.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

8. Рекомендована література

Базова (основна)

з навчальної дисципліни «Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем»

(вокальний ансамбль)

1. Антонюк В. Г. Вокальна педагогіка (сольний спів): підручник К.: ЗАТ «Віпол», 2007. 174 с.
2. Антонюк В. Українська вокальна школа: етнокультурологічний аспект: монографія. К.: Українська ідея, 2001. 144 с.
3. Бенч-Шокало О.Г. Український хоровий спів: Актуалізація звичаєвої традиції: Навч. посіб. К.: Ред. журн. «Укр.. Світ», 2002. 440 с.
4. Бібліотека хормейстера. Вип. 1-8. К., 1978-1984.
5. Верховино, світку ти наш. Упорядкування Легкого І. Д. –К., 1990.
6. Владышевская Т.Ф. Ранние формы древнерусского певческого искусства. М.: Музыка, 1975. 472 с.
7. Вокальні ансамблі: реп. збірник. Вінниця: ВМГО «Розвиток», 2005. 104 с.
8. Головин В. Основы культуры речи. 2-е изд. испр. М.: Высш. шк., 1988. 320 с.
9. Дмитриев Л. В. Основы вокальной методики. М.: Музыка, 2000. 368 с.

10. Доронюк В.Д. Основи вокально-педагогічної творчості вчителя музики: навч. посіб. для викладачів і студентів вищих навч. закладів і вчителів музики шкіл різного типу. – Івано-Франківськ : Видавничо-дизайнерський відділ ЦІТ, 2007. 306 с.
11. Дрожжина Н. Розвиток виконавських здібностей вокалістів у
12. Емельянов В. В. Развитие голоса. Коррекция и тренаж. СПб.: Лань, 1997. 192 с.
13. Жишкович М. Основи вокально-педагогічних навиків : методичні поради для студентів вокальних факультетів вищих навчальних закладів культури і мистецтв III-IV рівнів акредитації . Львів, 2007. 43 с.
14. Історія української культури. К.: Либідь, 4-е вид., 2002. 656 с.
15. Колесса Ф. М. Музичні твори. К., 1972.
контексті музичного мистецтва естради // Проблеми педагогіки мистецтва: зб. ст. Ялта, 2007. Вип. 1. С. 118–129.
16. Кристи Г. В. Воспитание актера школы Станиславского. -М.: «Искусство», 1968. 394 с
17. Кулагина И. Е. Художественное движение (Метод Л.Н.Алексеевой). Часть II. Пособие для преподавателей общеобразовательных школ и учреждений дополнительного образования. Учебное издание. М.: ИХО РАО, 2002. 118 с.
18. Падалка Г. Учитель, музика, діти. К.:Муз.Укр., 1982. 144 с.
19. Стахевич О. Г. З історії вокально-виконавських стилів та вокальної педагогіки: навч. пос. Вінниця: Нова книга, 2013. 176 с.
20. Юцевич Ю.Є. Теорія і методика розвитку співацького голосу: навч-метод. посібник для викладачів і студентів мистецьких навчальних закладів, учителів шкіл різного типу . К., 1998. 158, [1] с.

Допоміжна

1. Архімович Л.Б., Шеффер Т.В. Живі сторінки української музики. Київ: Наукова думка, 1965. 197 с.
2. Бриліна В.Л., Ставинська Л. М. Вокальна професійна підготовка вчителя музики : методичний посібник для викладачів та студентів вищих педагогічних і мистецьких закладів, Вінниця: Нова книга, 2013. 96с
3. Виховання духовності особистості : навч.-метод. посіб. / М. Й. Боришевський [та ін.] ; за ред. М. Й. Боришевського; НАПН України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. Кіровоград : Імекс ЛТД, 2013. 104 с.
4. Живов В. Л. Методика анализа хоровой партитуры. У зб.: Вопросы хороведения на музыкально-педагогическом факультете. М.,1981,с. 72.
5. Птица К. Б. Проблема стиля и хоровое исполнительство. У кн.: Работа с хором. М., 1972, с. 13-55.
6. Шреєр-Ткаченко А.Я. Історія української музики. Ч.1. Розвиток української культури від найдавніших часів до середини ХІХ ст. К.: Музична Україна, 1990.
7. Каплієнко - Ілюк Ю.В. Історія світової музики : навчальний посібник/ Ю.В. Каплієнко– Ілюк .Чернівці : Місто, 2015. 240с.
8. Хорове мистецтво України та його подвижники : матеріали другої міжнародної науково-практичної конференції / Ред.-упор. П.Гушоватий, З.Гнатів. Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, 2012. 308 с.

9. Хорові твори українських композиторів для жіночого та дитячого хору. Навчальний репертуарний посібник. 2-ге видання / Упор. І.О.Зеленецька. Кам'янець-Подільський:Абетка, 2013. 160 с.
- 10.Юцевич Ю. Музика. Словник-довідник. К.: Навчальна книга Богдан, 2009. 352 с.

Інформаційні ресурси

- <http://www.mon.gov.ua> – веб-сторінка Міністерства освіти і науки України.
<http://www.nbuv.gov.ua> – веб-сторінка бібліотеки ім. Вернадського.
<http://pedlib.ru> веб-сторінка «Педагогічна бібліотека»
<http://notes.tarakanov.net/study.htm> Нотний архів
<https://www.wdl.org/ru/>– Світова цифрова бібліотека.
<http://www.europeana.eu/portal>– Європейська цифрова бібліотека.
<http://elib.nplu.org/collection.html?id=33>– Національна парламентська бібліотека України.
<http://www.ukrbook.net> – Державна наукова установа «Книжкова палата України імені Івана Федорова».

Рекомендована література з навчальної дисципліни «Ансамблевий клас і практикум роботи з ансамблем» (інструментальний ансамбль)

Основна

1. Альбом бандуриста. [упорядк. та перекл. С.Баштана, В.Петренко]. Київ : Музична Україна, 1987. В.1. 50 с.
2. Альбом бандуриста. [упорядк. та перекл. С.Баштана, В.Петренко]. Київ : Музична Україна, 1991. В.2. 85 с.
3. Ансамблі для бандур. [упорядкування Василя Герасименка]. Київ : Музична Україна, 1980. В.1. 76 с.
4. Ансамблі для бандур. [упорядкування Василя Герасименка]. Київ : Музична Україна, 1981. В.2. 95 с.
5. Бандуро моя, мальована: Концертний та педагогічний репертуар бандуриста. Музика та аранжування. К. : Задруга, 2000. 48 с.
6. Бондаренко В. В.Твори для оркестру народних інструментів. Вип. 1. Вид. Рута, Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, 2006. 86 с.
7. Бондаренко В. В.Твори для оркестру народних інструментів. Вип. 2. Вид. Рута, Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, 2015. 95 с.
8. Бородин Б. Три тенденції в інструментальному мистецтві : монографія / Б. Бородин. Екатеринбург : Банк культурної інформації, 2004. 222 с.
9. Браудо И. Артикуляція. (О произношении мелодии).Ленинград : Музгиз, 1961. 199 с.
- 10.Виконавське музикознавство: Енциклопедичний довідник / ред.-упор. М.А. Давидов. Луцьк: Волинська обласна друкарня, 2010. 400 с.

- с.
11. Воеводин В. В. Пособие для руководителя студенческого оркестра народных инструментов. Киев: Гос. метод. центр учеб. заведений к-ры и ис-в, 2003. 143 с.
  12. Газарян С. В мире музыкальных инструментов. Москва: Просвещение, 1989. 192 с.
  13. Гайдамович Т. Инструментальные ансамбли. Изд. 2-е. Москва: Музгиз, 1963. 56с.
  14. Гуменюк А. І. Українські народні музичні інструменти. Київ: Наукова думка, 1967. 118с.
  15. Гуренко Е. Исполнительское искусство: методологические проблемы: учебное пособие. Новосибирск : НГК, 1985. 88 с
  16. Гуцал В. Грає оркестр українських народних інструментів. Київ: Мистецтво, 1978. 167 с.
  17. Гуцал В. Украинские народные наигрыши. Москва: Музыка, 1986. 128 с
  18. Иванов П.Г. Оркестр українських народних інструментів. Київ: Муз. Україна, 1981, 112 с.
  19. Давидов М. А. Історія виконавства на народних інструментах (українська академічна школа): підручник [для вищих та сер. муз. навч. закл. К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2010. 592 с
  20. Давидов М. А. Проблеми розвитку народно-інструментального мистецтва в Україні. Київ: Видавництво ім. О. Теліги, 1998. 207 с.
  21. Єргієв І.Д. Артистичний універсум музиканта-інструменталіста кінця ХХ початку ХХІ століття: дис... докт. мист.: 17.00.03 / НМАУ імені П.І. Чайковського. Київ, 2016. 360 с.
  22. Єргієв І. Д. «Артистизм» і «театралізація»: нові тенденції у сучасній академічній інструментально-виконавській традиції. / *Науковий вісник НМАУ імені П. І. Чайковського* : Виконавське музикознавство. Київ: НМАУ імені П. І. Чайковського, 2007. Вип. 69. С. 103–113.
  23. «Звучать бандури Буковини». Вокальні та інструментальні твори для бандури / (Упорядкув. І. М. Мокрогуз). Навч. – мет. посібник. Чернівці: Місто, 2014. 132 с.

24. «Звучать бандури Буковини» Вип. 2. Вокальні та інструментальні твори для бандури / (Упорядкув. *І. М. Мокрогуз*). Навч. – мет. посібник. Чернівці: Місто, 2018. 136 с.
25. Зряковский Н. Н. Общий курс инструментоведения. Москва: Музыка, 1976. 470 с.
26. «І зазвучать бандури струни». Вокальні твори у супроводі ансамблю бандуристів, аранжування. (Упорядкув. *І. М. Мокрогуз*). Чернівці : Місто, 2006. 68с.
27. Іванов П. Г. Оркестр українських народних інструментів. Київ: Муз. Україна, 1981. 110 с.
28. Ільченко О. О. Народне оркестрове виконавство: аматорство і проблеми художності [Текст] : Монографія / О. О. Ільченко ; Київський ін-т культури. Київ: КДІК, 1994. 116 с.
29. Казанов М. М. Репетиционная работа з оркестром. Москва: Музыка, 1981. 100с.
30. Мандзюк Л. Самостійна робота бандуриста над гамами. Методичні рекомендації для студентів вищих навчальних закладів культури і мистецтв. Київ-Харків : Глас, 2004. 23 с.
31. Мясков К. Концертна п'єса для 3-х бандур. 1974. Рукопис.
32. Пляченко Т. Підготовка майбутнього вчителя музики до роботи з учнівськими оркестрами та інструментальними ансамблями : [монографія] / Т. М. Пляченко. Кіровоград : «Імекс-ЛТД», 2010. 428 с.
33. Репертуар бандуриста. [упорядкування С. Баштана]. Київ : Музична Україна, 1988. В.11. 55 с.
34. Репертуар бандуриста. [упорядкування С. Баштана]. Київ : Музична Україна, 1990. В.12. 61 с.
35. Саввина Л. В. Звукоорганизация музыки XX века как объект семиотики. Астрахань: АИПКП, 2009. 316 с.
36. Сідлецька Т. І. Культурно-історична еволюція українського оркестру народних інструментів: монографія / Т. І. Сідлецька. Вінниця : ВНТУ, 2009. 184 с.
37. Свечков Д. В. Практична робота з оркестром. Москва: Музыка, 1977. 270 с.
38. Хоткевич Г. М. Музичні інструменти українського народу. Харків: Репринтне видання, 1930. 288 с.
39. Янке В.В. Дыханье музыки. 2011, 401 с.

Допоміжна

1. Агафонников Н. Н. Симфоническая партитура. Ленинград: Музыка, 1981. 196 с.
2. Асафьев Б. О народной музыке : сб. науч. тр. Ленинград: Музыка, 1987. 248 с.

3. Банщиков Г. И. Законы функциональной инструментовки. Санкт – Петербург: СПб Композитор, 1999. 299 с.
4. Блюм Д. А. Краткий курс инструментоведения. Москва: Музгиз, 1947. 100 с.
5. Берлиоз Г. Большой трактат о современной оркестровке и инструментовке. Том 2. Москва: Музыка, 1972. 525 с.
6. Галь Г. Руководство к чтению партитур. Ленинград: Музыка, 1930. 62с.
7. Гаранян Г. А. Аранжировка для эстрадных инструментальных и вокально-инструментальных ансамблей. Москва: Музыка, 1986. 223 с.
8. Готлиб М. В. Курс чтения партитур (в соавт. с Я. М. Каабаком и Е. П. Макаровым). Москва: Музыка, 1956. 388 с.
9. Історія української музики: в 6 т. / АН УРСР. ІМФЕ ім. М.Т.Рильського. Т. 1: Від найдавніших часів до середини ХІХ століття / Авт. кол.: Л.Б. Архімович та ін. Київ: Наукова думка, 1989. 447 с.
10. Карс А. История оркестровки. Москва: Музыка, 1989. 304 с..
11. Клебанов Д. Искусство инструментовки. Київ: Муз. Україна, 1970. 313 с.
12. Лисенко М. В. Народні музичні інструменти на Україні. Київ: Мистецтво, 1955. 62 с.
13. Мациевский И. Народная инструментальная музыка как феномен культуры. Алматы: Дайк-Пресс, 2007. 520 с.
14. Михайлов М. М. Стиль в музыке. Ленинград: Музыка, 1981. 261 с.
15. Олеников К. Аранжировка. Москва: Музыка, 2003. 112 с.
16. Пистон У. Оркестровка. Учебное пособие. Москва: Советский композитор, 190. 464 с.
17. Римский-Корсаков Н.А. Основы оркестровки. Том 1. Москва: МУЗГИЗ, 1946. 119 с.
18. Римский-Корсаков Н. А. Основы оркестровки. Том 2. Москва: МУЗГИЗ, 1946. 343 с.
19. Самітов В. З. Теоретичні основи фахового мислення музиканта-виконавця як критерій професійної майстерності: монографія. Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2011. 272 с.
20. Сідлецька Т.І. Практична культурологія. Історія народно-оркестрового-виконавства України. Ч. І. Вінниця: ВНТУ, 2011. 122 с.
21. Тихомиров Г. В. Инструменты народного оркестра. Москва: Музыка, 2003. 109 с.
22. Черкаський Л. М. Українські народні музичні інструменти. Кіровоград: Техніка, 2003. 264 с.

12. Інформаційні ресурси.

URL:

<http://metodportal.com/node/597> Методичний портал Інтернет ресурсів для вчителів художньо-естетичного циклу.

<http://osvitacv.com/index.php/2011-01-11-15-03-48/2011-02-23-09-45-10>

Сайт управління освіти Чернівецької міської ради,
методична скарбниця для вчителів художньо-
естетичного циклу.

<https://lib.imzo.gov.ua/handle/123456789/819> Інститут модернізації змісту
освіти. Електронні підручники для 1 класу, розроблені відповідно до
концепції НУШ (Нової української школи).

www.zaspivaj.com Музичний портал дитячих пісень (ноти, фонограми).

<https://uk.wikipedia.org> Енциклопедія мережі Інтернет.

<http://www.youtube.com/> Відео і фонотека мережі Інтернет.

<http://nbuv.gov.ua/> Сайт Національної бібліотеки України
ім. В.І. Вернадського.

<http://www.classic-music.ru/> Класична музика
(персоналії, словник музичних термінів, колекція
музичних записів тощо).

<http://www.folk.org.ua/> Українська автентична музика.

<http://www.heritage.com.ua/PU/index.php> Пам'ятки України: архітектура,
мистецтво, історія.

<http://namu.kiev.ua/> Національний художній музей України.

http://www.tmfmuseum.kiev.ua/ua/main_ie.htm Музей театрального,
музичного і кіномистецтва

<http://www.mundm.kiev.ua/> Національний музей українського народного
декоративного мистецтва.

<http://www.artofukraine.com/artists/> ArtofUkraine—сучасне мистецтво
українських художників.

http://www.louvre.fr/llv/commun/home_flash.jsp Лувр (Париж, Франція).

<http://www.metmuseum.org> Метрополітен (Нью-Йорк, США).

<http://www.hermitagemuseum.org/> Ермітаж (Санкт-Петербург, Росія).

<http://www.khm.at/> Музей історії мистецтва (Відень).

<http://classic.chubrik.ru/> <http://classicmusicon.narod.ru/>

<http://musicmp3.spb.ru/genres/2/classical.html>